

III. — DE NAMEN DER IN NEDERLANDSCH-INDIË VOORKOMENDE RATTEN.

DOOR DR. O. L. E. DE RAADT.

Voor dengene, die de studie der ratten in Nederlandsch-Indië thans ter hand zou willen nemen, zou het zeer zeker uiterst bezwaarlijk zijn, zich met betrekking tot de nomenclatuur dezer knaagdieren te oriënteeren; als onmiddellijk gevolg eener onjuiste determinatie eenerzijds en een lichtvaardig beschrijven van nieuwe ondersoorten anderzijds is namelijk in den loop der laatste 15 jaren een zoodanige verwarring in de Indische rattennamen ontstaan, dat er ongetwijfeld dringend behoeft bestaat aan een wegwijzer op dit gebied, zoodat men oogenblikkelijk weet, welke rat in casu wordt bedoeld. In de volgende lijst nu vindt men niet alleen een overzicht aangegeven van de namen der Indische ratten, zooals deze voortaan behooren te luiden, doch tevens de verschillende namen, waaronder zij tot dusverre te boek hebben gestaan; terwille der duidelijkheid is de volgorde der ratten in deze lijst geheel overeenkomstig die der betreffende publicatie van Sody 1) gekozen.

1. *Rattus rattus diardi* Jentink (1880), huisrat. In de zoölogische literatuur tot 1918 komt zij voor onder den naam van *R. r. griseiventer* Bonhote, terwijl zij in de medische literatuur zelfs thans nog deze foutieve benaming draagt!

2. *R. r. brevicaudatus* Horst en de Raadt (1918), veldrat. In de zoölogische literatuur tot 1918 komt zij voor onder den naam van *R. r. diardi* Jentink, welke naam men ook thans nog in de medische literatuur tegenkomt.

3. *R. r. alexandrinus rufescens* de Raadt (1931), boomrat¹⁾. Synoniemen hiervan zijn achtereenvolgens:

- a. *R. r. rufescens* Gray.
- b. *R. r. jalorensis* Bonhote.
- c. *R. r. roquei* Sody.

Ook de door Sody 1) als een nieuwe subspecies beschreven *R. r. sumbae* kan niet anders dan als deze boomrat worden beschouwd.

4. *R. norvegicus* Erxleben (1777), rioolrat.

5. *R. concolor* Blyth (1859), door Otten haven-*concolor* genoemd. In

1) Zoölogisch is deze naam de eenige juiste, aangezien de boomrat inderdaad een meer of minder „rossige“ *R. r. alexandrinus* is, zooals b.v. onweerlegbaar blijkt uit haar nagenoeg volkomen overeenkomst met de *R. r. alexandrinus* uit Trang (Siamesche schiereiland) en Calcutta.

de publicatie van Sody 1) komt deze rat onder den naam van *R. concolor ephippium* Jentink voor, terwijl nadien Kopstein 2) haar — zonder den minsten grond — als een nieuwe subspecies onder den naam van *R. concolor otteni* heeft beschreven.

6. *R. concolor ephippium* Jentink (1880), door Otten berg-*concolor* genoemd. Als synoniem hiermede moet de door Robinson en Kloss beschreven *R. concolor equile* worden beschouwd.

7. *R. sabanus mayapahit* Robinson en Kloss (1919).
8. *R. jerdoni* Blyth (1863). Synoniemen hiervan zijn:
 - a. *R. bukit treubi*, beschreven door Robinson en Kloss.
 - b. *R. bukit temmincki*, beschreven door Kloss.
9. *R. cremoriventer cretaceiventer* Robinson en Kloss (1919).
10. *R. lepturus* Jentink (1880).
11. *R. surifer ravus* Robinson en Kloss (1916). Zooals ik uitvoerig uiteengezet heb, moet als synoniem hiervan zeer waarschijnlijk de door Sody als een nieuwe subspecies beschreven *R. rajah verbeekii* worden beschouwd.
12. *R. bartelsi* Jentink (1910).
13. *Mus musculus homoourus* Hodgson (1845), huismuis.
14. *Mus musculus ouwensi* Kloss (1921), veldmuis.
15. *Bandicota indica setifera* Horsfield (1824).
16. *Gonomys bengalensis sundavensis* Kloss (1921).
17. *Chiropodomys gliroides* Blyth (1855). Synoniem hiermede is de door Thomas en Wroughton beschreven *Chiropodomys gliroides anna*.
18. *Pithecheirus melanurus melanurus* S. Müller (1839).
19. *Mycteromys crociduroides vulcani* Robinson en Kloss (1919).

LITERATUUR.

1. Sody, Zoöl. Med. Rijks Mus. Nat. Hist. Leiden, XIII, 1930, blz. 94—140.
2. Kopstein, Geneesk. Tijdschr. v. Ned.-Indië 1931, I, blz. 3.
3. Voor de overige literatuur zie de Raadt in Zool. Med. Rijks Mus. Nat. Hist. Leiden, XIV, 1931, blz. 43, blz. 184 en blz. 190, verder XVI, 1933, blz. 30.

Oegstgeest, October 1932.